

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 76Ek/853/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120305766
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bomborová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6120305766.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: Y. X. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX F., zast. Y. E. Y., advokát so sídlom C. 2, XXX XX F., proti povinnému: E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXXX/XXB, XXX XX F., v konaní o vymoženie 200.000,-Eur s príslušenstvom, o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, o sťažnosti oprávneného voči uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, vydaného vyšším súdnym úradníkom, sp. zn. 76Ek/853/2020 zo dňa 10.06.2020, takto

rozhodol:

Súd uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 10.06.2020, sp. zn. 76Ek/853/2020 vydané vyšším súdnym úradníkom, z r u š u j e v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1/ Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie, doručeným súdu dňa 25.05.2020, domáhal od povinného vymoženiu pohľadávky vo výške 200.000,-Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu - Notárska zápisnica sp. zn. N 439/2017, Nz 10882/2017, NCRIs 11112/2017 napísaná notárom JUDr. Luciana Rebrová, so sídlom v Bratislave, na Notárskom úrade v Bratislave, Einsteinova 24, dňa 30.03.2017 (ďalej len „exekučný titul“).

2/ Vyšší súdny úradník vydal dňa 10.06.2020 rozhodnutie, ktorým návrh na vykonanie exekúcie zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého konania, a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (I. ÚS 456/2011). Po preskúmaní predpokladov na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, vrátane predloženého exekučného titulu zistil, že oprávnený sa domáhal vykonania exekúcie na podklade exekučného titulu, na základe právneho úkonu - Zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 30.09.2012, obsahom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 200 000 Eur spolu s úrokom vo výške 12 000 Eur. Termín splatnosti predmetného úveru bol v exekučnom titule vymedzený dňom 30.09.2017. Zároveň je v predmetnom exekučnom titule obsiahnuté aj vyhlásenie dlžníka, resp. povinného o uznaní svojho dlhu z titulu Zmluvy o pôžičke. Aplikujúc ustanovenia § 558, § 574 ods. 2 a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 53 ods. 3 písm. h/ a ods. 4 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) posúdil predloženú notársku zápisnicu ako nespôsobilý exekučný titul. Z ustanovenia § 45 ods. 2, písm. c) Exekučného poriadku vyplýva, že exekúciu možno vykonať na základe notárskej zápisnice, ktorá obsahuje uznanie určitého právneho záväzku. Takýmto právnym záväzkom môže byť uznanie peňažného dlhu, resp. peňažného záväzku. Vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie obsiahnuté v tejto zápisnici. Jej vykonateľnosť sa skúma rovnako ako pri vykonateľných rozhodnutiach podľa príslušných predpisov procesného práva, t. j. skúma sa formálna a materiálna stránka vykonateľnosti. V danom prípade formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 Notárskeho poriadku a materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 45 ods. 2, písm. c) Exekučného poriadku. Aj v prípade

obsahových náležitostí notárskej zápisnice ako exekučného titulu platí, že ak má byť vykonateľná, musia byť určené presným a nepochybným spôsobom, teda v tomto zmysle notárska zápisnica musí obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práv a povinností na plnenie, presný rozsah a obsah plnenia, atď. Obsahom Notárskej zápisnice zo dňa 30.03.2017 je právny úkon - uznanie dlhu, ktorým sa rozumie jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, že v čase uznania dlhu, dlh existoval. Ide o spôsob zabezpečenia záväzku, ktoré prichádza do úvahy až vtedy, keď vznikla dlžníkovi povinnosť splatiť svoj peňažný záväzok veriteľovi a veriteľovi oprávnenie tento peňažný záväzok požadovať od dlžníka v prípade, keď sa stal záväzok splatným. Po preskúmaní predloženej notárskej zápisnice mal za to, že v danom prípade vyhlásenie povinného o uznaní dlhu v notárskej zápisnici vzniklo v čase, keď ešte žiadny dlh neexistoval, bolo možné len predpokladať, že dlh môže vzniknúť, avšak nebolo možné určiť v akej výške vznikne a kedy sa povinný dostane do omeškania so zaplatením pôžičky. Samotný dlžníkov záväzok vrátiť poskytnutú pôžičku veriteľovi síce vzniká už okamihom vzniku záväzkového vzťahu, teda uzatvorením zmluvy o pôžičke, avšak to nemení na fakte, že prvýkrát sa mohol dostať dlžník do omeškania až okamihom určením jednak v Zmluve o pôžičke zo dňa 30.09.2012, a jednak aj v predmetnej notárskej zápisnici, t. j. až po dátume 30.09.2017 (t.j. po dátume splatnosti).

3/ Ďalej uviedol, že uznať dlh je právom dlžníka, ktorý toto právo má možnosť realizovať v budúcnosti, za predpokladu, či vôbec a v akej výške vznikne dlh, pričom toto právo realizovať vôbec nemusí. Uznanie dlhu ako spôsob zabezpečenia záväzku prichádza tak do úvahy až potom ako dlh vznikol - keď vznikla dlžníkovi povinnosť splatiť svoj peňažný záväzok veriteľovi a veriteľovi právo uvedené plnenie od dlžníka požadovať, t. j. keď sa stal záväzok splatným. Je preto potrebné pojmovo rozlišovať medzi „záväzkom“, za ktorý sa považuje jednak druh občiansko-právneho vzťahu a teória ho súčasne definuje ako povinnosť vychádzajúcu zo záväzkovo právneho vzťahu a na druhej strane kategóriu „dlhu“, ktorý je nutné interpretovať ako konkrétnu povinnosť subjektu poskytnúť druhému subjektu (oprávnenému) požadované a dlžníkom súbežné plnenie. Samotný záväzok vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi, dlžníkovi vzniká už okamihom vzniku záväzkového vzťahu, kým dlh až k zmluve dohodnutému okamihu, dokedy mal dlžník tak urobiť. V týchto intenciách treba vykladať ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka. Uznať dlh je teda právom dlžníka, ktoré sa v budúcnosti (po tom ako dlh vznikol a za predpokladu, že vôbec vznikol) môže realizovať alebo sa realizovať nemusí, čo závisí od okolností, ktoré nastanú v budúcnosti (Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4 CoE 63/2014 z 11. 03.2015). V prípade uzatvorenia dohody o vzdaní sa práv, ktoré vzniknú až v budúcnosti, takáto dohoda o uznaní dlhu povinným je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 574 ods. 2 v spojení s § 39 OZ, a to aj v prípade uznania dlhu prostredníctvom notárskej zápisnice. Keďže úkon povinného, ktorým uznal dlh v notárskej zápisnici, ktorá je exekučným titulom v exekučnom konaní, je absolútne neplatným právnym úkonom, povinný nemohol svojím konaním v notárskej zápisnici platne uznať dlh čo do dôvodu a výšky, ale ani súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Z uvedeného dôvodu predmetná notárska zápisnica, ktorej obsahom je takýto právny úkon je od počiatku nespôsobilým exekučným titulom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, pri rozhodovaní o návrhu na vykonanie exekúcie dospel k záveru, že notárska zápisnica, na podklade ktorej sa navrhuje vykonanie exekúcie, odporuje zákonu, preto v súlade s § 53 ods. 3 písm. h) Exekučného poriadku, návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol. Keďže k zamietnutiu návrhu na vykonanie exekúcie došlo v čase pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, keď iba oprávnený je účastníkom exekučného konania, navyše samotný oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie s vadou, pre ktorú súd nemohol pokračovať v exekučnom konaní a vydať poverenie na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora, súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že oprávnenému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

4/ Proti rozhodnutiu bola v zákonom stanovenej lehote podaná sťažnosť oprávneného. V nej uviedol, že predložená notárska zápisnica je riadnym a spôsobilým exekučným titulom a poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 10/2019 zo dňa 17.01.2019 a sp. zn. II. ÚS 293/2019 zo dňa 23.10.2019, v zmysle ktorých je síce možné uznať, že posudzovanie vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice môže byť v porovnaní s posudzovaním vykonateľnosti rozhodnutia súdu prísnejšie vzhľadom na to, že notárskej zápisnici ako exekučnému titulu nepredchádza súdne preskúmanie platnosti právnych úkonov účastníkov právneho vzťahu z hľadiska hmotného práva, tak ako je tomu v prípade vykonateľného rozhodnutia súdu, jednako táto skutočnosť nemôže znamenať zásadnú zmenu v prístupe súdu v exekučnom konaní k exekučnej notárskej zápisnici oproti jeho prístupu k vykonateľnému súdному rozhodnutiu, pokiaľ ide o hodnotenie účinkov, ktoré majú ako platné exekučné tituly na právne vzťahy oprávnenej a povinnej (m. m. I. ÚS 5/00, IV. ÚS 20/06). Notárska zápisnica

je v zmysle § 41 ods. 2 Exekučného poriadku rýdzo procesnoprávnym inštitútom, ktorý nadväzuje na hmotnoprávny základ, ktorým sú ustanovenia občianskeho a obchodného práva upravujúce uznanie dlhu, resp. záväzku. Rozdiel medzi uznaním dlhu (záväzku) podľa hmotného práva a medzi notárskou zápisnicou obsahujúcou právny záväzok podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku je v dvoch náležitostiach. Predovšetkým nemôže ísť o jednoduchý písomný právny úkon, ale o písomný právny úkon v kvalifikovanej forme, teda vo forme notárskej zápisnice. Okrem toho musí notárska zápisnica obsahovať výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku. Notársky poriadok ani exekučný poriadok vo svojich ustanoveniach, ktoré sa týkajú notárskej zápisnice, nestanovujú ako jej obligatórnu náležitosť uznanie dlhu, a preto je argument o tom, že notárska zápisnica je materiálne nevykonateľná, pokiaľ „v čase uznania dlhu v notárskej zápisnici tento dlh ešte neexistoval“, irelevantný. Vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie obsiahnuté v tejto zápisnici. Jej vykonateľnosť sa skúma rovnako ako pri vykonateľných rozhodnutiach podľa príslušných predpisov procesného práva, t. j. skúma sa formálna a materiálno stránka vykonateľnosti. Je samozrejmé, že obdobne ako v prípade vykonateľnosti súdnych rozhodnutí, aj v prípade obsahových náležitostí exekučnej notárskej zápisnice platí, ak má byť vykonateľná, že tieto musia byť určené presným a nepochybným spôsobom, teda v tomto zmysle exekučná notárska zápisnica musí obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práv a povinností na plnenie, presný rozsah a obsah plnenia atď. Pri posudzovaní vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice a pri posudzovaní vykonateľnosti rozhodnutia súdu podľa príslušných predpisov procesného práva sa uplatňujú obdobné kritéria, a preto záver o ich splnení alebo nesplnení sa v prípade exekučnej notárskej zápisnice nemôže podstatne odlišovať od záveru, ktorý by prichádzal do úvahy, ak by išlo o vykonateľné rozhodnutie súdu v rovnakej veci.

5/ Oprávnený mal v zmysle vyššie uvedeného za to, že súd rozhodol v rozpore so zákonom a aj v rozpore s rozhodnutiami ústavného súdu, a ustanovenia zákona si vykladá svojvoľne a mimo účelu zákona. Je nepochybné, že uznanie dlhu ako inštitút nie je obligatórnou náležitosťou exekučnej notárskej zápisnice a preto z tohto dôvodu nemôže byť notárska zápisnica nespôsobilým exekučným titulom. Jediným podstatným pri určovaní spôsobilosti okrem formálnych náležitostí, je práve súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Predložená notárska zápisnica spĺňa všetky formálne aj materiálno náležitosti, je nepochybné spôsobilým exekučným titulom, a napadnuté rozhodnutie súdu je zjavne nedôvodné. Uvedené súd pri svojom rozhodovaní odignoroval, a svojim konaním uprel oprávnenému možnosť domôcť sa svojich práv, svojim rozhodnutím priečiacim sa základným právnym inštitútom a aj uvádzaným rozhodnutiam ÚS SR, poškodzuje oprávneného, nakoľko predlžuje nedôvodne konanie a vytvára mu procesné prekážky. Týmto konaním súd vytvára priestor na zbavenie sa majetku dlžníka. Na základe uvedeného žiadal, aby súd zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica a návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vyhovel.

6/ Oprávnený doplnil v ďalšom podaní, že súd prekročil rámec súdnej praxe pri posudzovaní tohto konkrétneho prípadu. Sám Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 136/2017 opieral prípustnosť exekúcie len o vyplatenie pôžičky, nie o to, aby pôžička bola po splatnosti. V prípade, že by uznanie dlhu bolo možné až po splatnosti dlhu, nemal by tento inštitút praktické využitie. Uznanie dlhu zakladá domnienku, že dlh trval. Napadnúť túto domnienku môže len povinný - dlžník, a nie súd v rámci vlastnej preskúmvacej činnosti. Nad rámec uvedeného dodal, že tento úkon dlžník aj urobil, avšak bezúspešne (dlžník podal na súd žalobu, že pohľadávky zo zmluvy o pôžičke neexistuje, čo Okresný súd Bratislava I rozsudkom sp. zn. 23C/61/2017 zo dňa 26.11.2018 zamietol a Krajský súd Bratislava rozsudkom sp. zn. 9Co/89/2019 zo dňa 06.02.2020 rozsudok potvrdil). Pôžička - teda finančné prostriedky - bola dlžníkovi (povinnému) poskytnutá dňa 30.09.2012 a dlžník (povinný) uznanie dlhu podpísal až dňa 30.03.2017, teda po 4 a pol roku od poskytnutia finančných prostriedkov, pol roka pred očakávanou splatnosťou (30.09.2017).

7/ Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

8/ Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

9/ Podľa § 250 ods. 2 CSP ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení; v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

10/ Podľa § 45 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku exekučným titulom na účely tohto zákona je aj notárska zápisnica, ktorá obsahuje právny záväzok a v ktorej je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

11/ Podľa § 558 OZ ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

12/ Podľa § 657 OZ zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

13/ Po preskúmaní sťažnosti voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, sudca vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a zistil, že sťažnosť bola podaná včas a je dôvodná.

14/ Materiálnym predpokladom exekúcie je exekučný titul. Súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať (uznesenie Ústavného súdu SR z 20.04.2011, sp. zn. II. ÚS 165/2011). Oprávnenie preskúmať rozhodnutie z pohľadu či sa jedná o spôsobilý exekučný titul má v zmysle Exekučného poriadku jedine exekučný súd (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26.02.2013, sp. zn. 4M Cdo 8/2012).

15/ Jedným z exekučných titulov, na podklade ktorých môže byť vykonaná exekúcia je notárska zápisnica (§ 45 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku). Jej povinnými náležitosťami sú označenie oprávnenej osoby a povinnej osoby, právny dôvod (teda označenie právneho úkonu alebo inej právnej skutočnosti, na základe ktorých záväzok vznikol, napríklad uvedenie zmluvy, ak ide o zmluvný záväzok), predmet a čas plnenia, ako i súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak záväzok v notárskej zápisnici podľa odseku 2 písm. c/ vznikol z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov, môže sa exekúcia týkať iba sumy predstavujúcej poskytnuté peňažné prostriedky a úrokov z omeškania. Inak sa záväzok v notárskej zápisnici nemôže týkať zmluvných pokút (§ 45 ods. 3 Exekučného poriadku).

16/ Exekučným titulom v posudzovanej veci je notárska zápisnica N 439/2017, Nz 10882/2017, NCRIs 11112/2017 napísaná dňa 30.03.2017 notárom, JUDr. Lucianou Rebrovou, so sídlom Notárskeho úradu v Bratislave, Einsteinova 24, na základe ktorej sa oprávnený domáha od povinného (ako dlžníka) vymoženia pohľadávky vo výške 200 000,- Eur s prísl.. Vyšší súdny úradník posúdil, že notárska zápisnica je materiálne nevykonateľným exekučným titulom, nakoľko dlžník ňou uznal dlh, ktorý v čase spisania notárskej zápisnice ešte nebol splatný, čím bol v rozpore s ustanovením § 558 OZ, keďže v čase jeho uznania nebolo možné identifikovať dlh, ktorý ešte nevznikol. Zároveň sa uznaním takého neurčitého dlhu vopred vzdal svojich práv, čo podľa § 574 ods. 2 v spojení s § 39 OZ spôsobuje jeho neplatnosť.

17/ Z obsahu notárskej zápisnice vyplývalo, že oprávnený (ako veriteľ) a povinný (ako dlžník) dňa 30.09.2012 uzavreli zmluvu o pôžičke. V súlade s touto zmluvou poskytol veriteľ dlžníkovi pôžičku vo výške 200 000 Eur v hotovosti. Veriteľ a dlžník v notárskej zápisnici vyhlásili, že v zmysle zmluvy bola pôžička dlžníkovi poskytnutá s úrokom vo výške 12 000 Eur a dlžník sa zaviazal veriteľovi vrátiť pôžičku najneskôr do 30.09.2017, a to prevodom na účet veriteľa, ktorý dlžníkovi oznámi v dostatočnom časovom predstihu a spolu s príslušnou časťou úrokov. Dlžník bol oprávnený pôžičku vrátiť aj pred dňom splatnosti. Dlžník v čl. II. notárskej zápisnice vyhlásil, že svoj dlh vo výške 200 000 Eur spolu s príslušenstvom voči veriteľovi uznáva čo do dôvodu a výšky a zaväzuje sa ho splatiť najneskôr do dňa splatnosti a to na účet veriteľa, ktorý bol v notárskej zápisnici konkretizovaný. Zároveň (dlžník) vyhlásil, že v prípade ak nesplatí svoj dlh opísaný v tejto notárskej zápisnici riadne a včas v lehote a spôsobom opísaným v bode II. tejto notárskej zápisnice, výslovne súhlasí s jej vykonateľnosťou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku (v súčasnosti § 45 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku).

18/ Sudca sa nestotožnil s názorom vyššieho súdneho úradníka, že vyhlásenie dlžníka o uznaní dlhu v notárskej zápisnici vzniklo v čase, keď ešte žiadny dlh neexistoval. Ak má notárska zápisnica ako verejná listina mať účinok explicitného exekučného titulu, potom musí byť splnená požiadavka na to, aby v čase jej podpisovania „dlžníkom“ a zároveň vyjadrením súhlasu „dlžníka“ s jej vykonateľnosťou (t.j. aj nútenou exekúciou) reálne bola pôžička aj vyplatená. Zmluva o pôžičke je reálnym kontraktom, čo znamená, že k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne. V štádiu pred vydaním poverenia súd vychádza z tvrdení oprávneného, exekučného titulu a ďalších listinných dôkazov ním predložených, pričom pri rozhodovaní o návrhu na vykonanie exekúcie nebolo možné dospieť k záveru, že v čase spísania notárskej zápisnice nebola pôžička dlžníkovi vyplatená. Gramatickým výkladom vyhlásení v notárskej zápisnici možno dospieť k záveru, že pôžička bola v čase spísania notárskej zápisnice dlžníkovi v hotovosti poskytnutá (minulý čas). Tento čas konkretizoval oprávnený na deň 30.09.2012. Vyplatením sumy pôžičky tak bol zavŕšený kontraktálny mechanizmus zmluvy o pôžičke v zmysle ustanovenia § 657 OZ. Záväzok povinného vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke teda vznikol ešte pred spísaním notárskej zápisnice (ku ktorej spísaniu došlo dňa 30.03.2017), v ktorej uznal dlh. Uvedenú skutočnosť môže spochybniť povinný, ktorý sa však účastníkom exekučného konania stáva až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie (§ 36 ods. 1 Exekučného poriadku).

19/ Uznanie dlhu, ako spôsob zabezpečenia záväzku, prichádza do úvahy až potom ako dlh vznikol. Neexistujúci právny záväzok nie je možné uznať, nakoľko uznať možno len záväzok, ktorý v čase uznania existoval, a nie taký, ktorý vznikne až v budúcnosti. Vyšší súdny úradník však za nevyhnutný predpoklad platnosti uznania dlhu podľa § 558 OZ považoval aj to, aby bol dlh povinného splatný.

20/ Prax všeobecných súdov SR nie je v otázke uznania nesplateného dlhu v notárskej zápisnici jednotná (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15CoE 147/2010 z 31.08.2010 oproti rozhodnutiu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24CoE/66/2015-144 zo dňa 20.04.2016). Skutočnosť, že záväzok nebol splatný v čase vyhotovenia notárskej zápisnice, nemá podľa názoru sudcu žiadny vplyv na platnosť vyhlásení povinného urobených v notárskej zápisnici, ktorá je exekučným titulom. Keďže uznať možno aj nesplatený dlh (in: Fekete, I.: Občiansky zákonník. Veľký komentár, 3. zväzok, 2017, str. 657), splatnosť dlhu je relevantná len pre vykonateľnosť notárskej zápisnice, nie pre jej platnosť. Uvedené nakoniec vyslovil aj Ústavný súd SR v rozhodnutí, na ktoré oprávnený v sťažnosti poukázal (II. ÚS 293/2019 zo dňa 23.10.2019), ktorý konštatoval, že „Notársky ani Exekučný poriadok vo svojich ustanoveniach, ktoré sa týkajú notárskej zápisnice, nestanovujú ako jej obligatórnu náležitosť uznanie dlhu, a preto je argument sťažovateľov o tom, že notárska zápisnica je materiálne nevykonateľná, pokiaľ „v čase uznania dlhu v notárskej zápisnici tento dlh ešte neexistoval“, irelevantný. Vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie obsiahnuté v tejto zápisnici.“ Platné právo Slovenskej republiky aj s tzv. hmotnoprávnym uznaním dlhu (podľa § 558 OZ) spája len následok v podobe vzniku vyvrátenej právnej domnienky o trvaní dlhu v čase jeho uznania (s tým, že pri premlčanom dlhu takýto následok nastupuje iba vtedy, ak aj dlžník o premlčaní vedel) a z tohto pohľadu nielenže sa neodníma dlžníkovo právo namietat výšku dlhu v čase jeho uznania, ale existencia takéhoto práva je naopak imanentnou súčasťou procesu vyvracania príslušnej zákonnej domnienky (hoc aj so samozrejým prenesením vyššej miery aktivity a dôkazného bremena na toho, kto má záujem domnienku neuplatniť, teda na dlžníka).

21/ K splatnosti dlhu (čase plnenia) podľa § 45 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku ešte možno dodať, že ide o presné a určité určenie doby, do ktorej sa povinná osoba zaviazala predmet plnenia poskytnúť oprávnenej osobe, tým sa súčasne vymedzuje doba, po ktorej márnym uplynutím môže oprávnená osoba podať návrh na vykonanie exekúcie, pretože notárska zápisnica obsahujúca súhlas s jej vykonateľnosťou sa stáva formálne vykonateľnou uplynutím doby plnenia. Ústavný súd obdobne vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 5/2000 zo dňa 13.07.2000 uviedol, že rozdiel medzi uznaním dlhu, resp. záväzku podľa hmotného práva a notárskou zápisnicou obsahujúcou právny záväzok podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, teda procesného práva, je v dvoch náležitostiach. Predovšetkým nemôže ísť o jednoduchý písomný právny úkon, ale o písomný právny úkon v kvalifikovanej forme, teda vo forme notárskej zápisnice. Okrem toho notárska zápisnica musí obsahovať výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku.

22/ Na základe uvedeného, keď sudca rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nepovažoval za správne, ho postupom podľa § 250 ods. 2 CSP zrušil v celom rozsahu, vrátane výroku o trovách ako závislého

výroku. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník bude postupovať podľa ust. § 53 Exekučného poriadku, pričom je viazaný právnym názorom vyjadreným v tomto rozhodnutí. Čomu však bude musieť pri opätovnom posudzovaní návrhu na vykonanie exekúcie venovať náležitú pozornosť, je či návrh na vykonanie exekúcie neodporuje ustanoveniu § 45 ods. 3 Exekučného poriadku, keďže sa oprávnený návrhom domáhal vymoženia istiny a úroku, a ktorú otázku vyšší súdny úradník v napadnutom uznesení neposudzoval.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).